

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

 Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

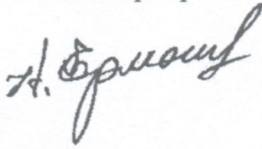
(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань _____ 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальності _____ 075 «Маркетинг»
(код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми _____ «Маркетинг»
(найменування освітньої програми)
тип дисципліни _____ вибіркова дисципліна загальної підготовки

2019 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

М.М.Єрмошенко

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

протокол № 1 від «03» вересня 2019 року

Завідувач кафедри

Т.М. Сугак
(прізвище, ініціали)

Розробники:

Романишин Володимир Орестович кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: *вибіркова дисципліна загальної підготовки*

передумови вивчення навчальної дисципліни: курс «Фінансове посередництво» базується на вивченні таких дисциплін: Макроекономіка, Гроші і кредит, Фінанси, Інвестування, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Міжнародні фінанси, Фінансовий ринок, Ринок фінансових послуг.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансове посередництво» є специфічна сфера відносин, які виникають в процесі руху фінансових ресурсів між державою, юридичними і фізичними особами, що опосередковується спеціалізованими фінансовими установами.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ECTS

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансове посередництво» є ознайомлення з теоретичними положеннями і практичним досвідом діяльності фінансових посередників та основ фінансового інвестування, а також оволодіння технічними навичками і прийомами, пов'язаними з використанням технічного та фундаментального аналізу цінних паперів та оцінки ефективності інвестиційних портфельів.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Фінансове посередництво» є вивчення значення фінансового посередництва для економіки у цілому; функцій фінансового посередництва як окремої сфери економічної діяльності; завдань, які виконують фінансові посередники у процесі своєї діяльності; складу та структури середовища в рамках якого здійснюють свою діяльність фінансові посередники (інвестиційного середовища), а також місця і ролі фінансових посередників на ринку фінансового інвестування; інституційно-правових засад функціонування фінансових посередників, в першу чергу таких груп фінансових посередників, як договірні ощадні інститути та інвестиційні посередники, особливостей формування ресурсної бази та напрямків інвестування залучених ресурсів фінансовими посередниками; теоретичних основ фінансового посередництва та портфельного інвестування у фінансовій сфері; змісту інвестиційного процесу та його основних етапів (зокрема таких етапів, як розробка інвестиційної політики, аналіз ринку цінних паперів, формування та перегляд інвестиційного портфеля, аналіз його ефективності); визначення фінансових результатів діяльності фінансових посередників та особливостей їх оподаткування.

3. Компетентності та заплановані результати навчання переробити

Дисципліна «Фінансове посередництво» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері професійної діяльності, із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру та достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення складних соціально-економічних завдань у певній галузі національної економіки, що характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності: Здатність вести переговори та розв'язувати конфлікти.

Спеціальні (фахові, предметні) Здатність демонструвати поглиблені знання у сфері фінансів, банківської справи та страхування; оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію Здатність до проектування, розробки та реалізації

фінансових інструментів на основі використання сучасних інформаційних технологій в економіці. Здатність на основі використання сучасних методів та інструментів керувати фінансовими підрозділами та проектами у межах підприємств різних форм власності, банківських установ, розробляти фінансову стратегію та здійснювати її реалізацію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основи інвестиційного менеджменту при застосуванні зовнішньої та внутрішньої форми управління
- методи активного та пасивного управління інвестиційним портфелем
- організацію інвестиційного процесу фінансовими посередниками;
- методичні підходи до формування та реструктуризації інвестиційного портфеля;
- інформаційне забезпечення фінансового посередництва;
- методи управління інвестиційними портфелями різних типів фінансових посередників (договірні ощадні інститути, депозитні інститути, інвестиційні посередники);
- вплив інвестиційного середовища на інвестиційну політику фінансових посередників;
- інвестиційні мотиви індивідуальних інвесторів (власників індивідуальних заощаджень), з метою підвищення ефективності їх розміщення;
- вплив фундаментальних факторів на зміну котирувань цінних паперів (рівень фінансово-економічного розвитку підприємств – емітентів);

вміти:

- здійснювати оцінку цінних паперів фінансових посередників на основі фундаментального та технічного аналізу;
- аналізувати інвестиційну політику фінансових посередників відповідно до принципів диверсифікації та ліквідності;
- визначати допустимі параметри дохідності та ризику під час розробки та перегляду інвестиційної політики;
- оцінювати ефективність управління цінними паперами та інвестиційним портфелем
- аналізувати вигоди та втрати від переформування портфеля цінних паперів;
- визначати доцільність проведення реструктуризації інвестиційного портфеля з урахуванням потенційних витрат;
- оцінювати ефективність управління портфелем цінних паперів з урахуванням дохідності та ризику;
- аналізувати результати діяльності фінансових посередників, їх доходи та витрати.

володіти:

- математичним інструментарієм портфельних теорій з метою формування та реструктуризації інвестиційного портфеля;
- навиками формувати маркетингові стратегії фінансових установ різних видів;
- здатністю організовувати роботу підпорядкованих фахівців з фінансів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	інд.	с.р		л	сем.	пз	ін д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Сутність і значення фінансового посередництва												
Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки	15	2	2	-	-	11	15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій	15	2	2	-	-	11	15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників	19	4	4	-	-	11	19	1	1	-	-	17
Разом за змістовим модулем 1	49	8	8	-	-	33	49	2	2	-	-	45
Змістовий модуль 2. Формування інвестиційного портфеля та його ефективність												
Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики	15	2	2	-	-	11	15	0,5	0,5	-	-	14
Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу	16	2	2	-	-	12	16	0,5	0,5	-	-	15
Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд	20	4	4	-	-	12	20	1	1	-	-	18
Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем та результати діяльності фінансових посередників	20	4	4			12	20	1	1	-	-	18
Разом за змістовим модулем 2	71	12	12	-	-	47	71	3	3	-	-	65
Усього годин	120	20	20	-	-	80	120	5	5	-	-	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА

Тема 1. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: фінансове посередництво в економічній теорії. Роль фінансового посередництва в економічному розвитку в «теорії добробуту» А. С. Пігу. Підприємницька місія фінансового посередництва в концепції інноваційного фінансування Й. А. Шумпетера. Фінансовий фактор економічного зростання згідно «теорії фінансового поглиблення» (дослідження Р. Голдсмита та Р. Дж. Маккінона). Концепція фінансових інновацій Дж. Герлі та Є. Шоу. Ідея про необхідність подолання інституційних ризиків в «новій теорії фінансів» Дж. Стігліца та А. Вайса. Фінансове посередництво як фактор структурних зрушень у роботах Р. Левіна та О. Галетовича. Дослідження К. Маєра та В. Карліна щодо взаємозв'язку між типом фінансової системи та особливостями економічного зростання.

Функції фінансового посередництва. Макроекономічні та інституційні передумови розвитку фінансового посередництва. Структура функцій фінансового посередництва. Функції, які характеризують роль та значення фінансового посередництва для економіки у цілому (макроекономічний рівень). Функції фінансового посередництва, як особливого виду економічної діяльності (мікроекономічний рівень). Специфічні функції окремих груп фінансових посередників.

Фінансове посередництво у системі інформаційного забезпечення інвесторів. Розподіл інформації на ринку фінансового інвестування. Вплив «асиметричної інформації» та

«морального ризику» на інвестиційну діяльність. Шляхи подолання проблеми нерівномірного розподілу інформації: державні вимоги щодо забезпечення інвесторів інформацією та інформаційне посередництво. Форми інформаційного посередництва. Фінансове посередництво як специфічний спосіб надання інформаційних послуг. Форми управління залученими інвестиційними ресурсами.

Тема 2. Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: інвестиційне середовище та його елементи. «Інвестиції» як економічна категорія. Класифікація інвестицій, відмінності між фінансовими реальними інвестиціями. Поняття інвестиційного середовища. Елементи інвестиційного середовища. Фінансовий ринок. Ринок цінних паперів – полісистемне утворення у складі фінансового ринку. Фінансові інструменти та їх класифікація. Цінні папери першого порядку: пайові та боргові цінні папери. Цінні папери другого порядку: деривативи (похідні цінні папери). Інфраструктура фінансового ринку. Посередницькі організації, їх класифікація за особливостями участі в операціях з фінансовими інструментами. Організації, що забезпечують обслуговування обігу фінансових інструментів.

Ознаки та структура фінансового посередництва. Ознаки фінансового посередництва. Класифікація фінансових посередників виходячи із особливостей їх функціонування. Депозитні інститути. Договірні ощадні інститути. Інвестиційні посередники. Поняття інституційних інвесторів та їх місце на сучасних фінансових ринках.

Інституційна спеціалізація фінансових посередників. Інвестиційні заощадження населення – визначальний фактор розвитку фінансового посередництва. Зв'язок між інвестиційними заощадженнями, інвестиційними мотивами та інвестиційними цілями населення. Структура інвестиційних мотивів населення. Інституційна спеціалізація фінансових посередників як наслідок диференціації інвестиційних мотивів населення. Цілісний механізм фінансового посередництва у ринковій економіці. Конкуренція у сфері фінансового посередництва та інституційна диверсифікація. Вплив типу фінансової системи країни на структуру фінансового посередництва.

Тема 3. Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: виникнення та еволюція інституту фінансового посередництва. Інститут довірчого управління – прообраз фінансового посередництва. Виникнення інституту приватної власності як передумова створення інституту довірчого управління. Розвиток інституту довірчого управління в античному світі та середньовічній Європі. Формування та розвиток організованих фінансових ринків – чинник еволюції інституту довірчого управління за Нового часу. Формування середнього класу та поява інститутів управління колективними інвестиціями.

Договірні ощадні інститути: недержавні пенсійні фонди та компанії зі страхування життя. Недержавні пенсійні фонди, їх статус та предмет діяльності. Класифікація недержавних пенсійних фондів. Види пенсійних рахунків та методи фінансування пенсійних виплат. Особливості інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів. Страхові компанії зі страхування життя, їх статус та предмет діяльності. Страхування життя: поєднання страхового та інвестиційного аспектів. Особливості безперервного та строкового видів страхування життя. Резерви страхових виплат як джерело інвестиційних ресурсів.

Інвестиційні посередники: інститути спільного інвестування. Поняття спільного інвестування. Діяльність зі спільного інвестування (на прикладі США). Статус інститутів спільного інвестування. Види інститутів спільного інвестування. Порядок залучення та розміщення інвестиційних ресурсів закритими інвестиційними фондами. Порядок залучення та розміщення інвестиційних ресурсів відкритими (взаємними) інвестиційними фондами. Переваги спільного інвестування над індивідуальним інвестуванням. Особливості діяльності інститутів спільного інвестування в країнах Європи.

Правове регулювання діяльності договірних ощадних інститутів в Україні. Пенсійна реформа та започаткування діяльності з недержавного пенсійного забезпечення в Україні. Альтернативні механізми недержавного пенсійного забезпечення. Статус недержавних пенсійних фондів та предмет їх діяльності. Види недержавних пенсійних фондів:

корпоративні, професійні та відкриті. Організація управління недержавними пенсійними фондами. Статус та функції організацій, що здійснюють управління недержавними пенсійними фондами (адміністратор пенсійного фонду, компанія з управління активами, зберігач пенсійного фонду, аудитор). Вкладники та учасники недержавних пенсійних фондів. Пенсійні внески, пенсійні активи та пенсійні виплати. Регулювання інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів. Вимоги законодавства щодо диверсифікації пенсійних активів. Страхові компанії зі страхування життя. Види страхування, що поєднуються у страхуванні життя. Порядок та форма організації формування резервів зі страхування життя. Особливості інвестування коштів резервів зі страхування життя.

Правове регулювання діяльності інвестиційних посередників в Україні. Інститути спільного інвестування у період з 1994 по 2001 рік. Учасники механізму спільного інвестування згідно Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)». Класифікація інститутів спільного інвестування за організаційною формою. Класифікація інститутів спільного інвестування за характером зобов'язань перед учасниками. Кошти спільного інвестування. Вимоги законодавства щодо диверсифікації коштів спільного інвестування. Диверсифіковані та недиверсифіковані інвестиційні фонди. Організація управління інвестиційним фондом. Правовий статус та функції компанії з управління активами. Перспективи розвитку інвестиційного посередництва в Україні.

Змістовий модуль 2. ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ

Тема 4. Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: інвестиційний процес. Основні етапи інвестиційного процесу та їх зміст. Вибір інвестиційної політики. Аналіз цінних паперів. Формування портфеля цінних паперів. перегляд портфеля цінних паперів. Оцінка ефективності портфеля цінних паперів.

Організація інвестиційного менеджменту. Інвестиційний менеджмент як процес управління та як управлінська структура. Форми організації інвестиційного менеджменту: зовнішнє та внутрішнє управління. Функції інвестиційного менеджменту. Групи персоналу інвестиційного менеджменту (керівний, аналітичний та технічний персонал).

Розробка інвестиційної політики. Загальні принципи інвестиційної політики: диверсифікація та ліквідність. Класифікація інвестиційної політики за інвестиційними цілями. Визначення майбутньої структури інвестиційного портфеля за типами вкладень. Визначення критеріїв вибору об'єктів інвестування (методики інвестиційного аналізу).

Вплив на вибір інвестиційної політики фінансових посередників інвестиційних пріоритетів клієнтів. Основи побудови взаємовідносин фінансових посередників з клієнтами. Теорія агентства. Поняття «оглядовості» дій агента (фінансового посередника). Міра «оглядовості» як критерій оцінки рівня захисту заощаджень клієнта від інституційних ризиків. Вплив на вибір інвестиційної політики інвестиційної стратегії життєвого циклу індивідуальних інвесторів.

Розробка інвестиційної політики за критеріями дохідності та ризику. Теоретичні припущення щодо важливих з точки зору інвестора параметрів інвестиційного портфеля (ідеї «портфельної теорії» Г. Марковіца). Вибір інвестиційної політики в контексті очікуваної дохідності та ризику фінансових інвестицій. Теоретико-імовірнісна формалізація понять очікувана дохідність та ризик інвестування. Правило максимізації дохідності. Правило уникнення ризику. Криві байдужості індивідуальних інвесторів. Поняття толерантності ризику індивідуальних інвесторів. Зміст та значення показника «гарантована еквівалентна дохідність».

Тема 5. Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: ефективність ринку та аналіз цінних паперів. Зміст аналізу цінних паперів як етапу інвестиційного процесу. Гіпотеза про ефективність ринку цінних паперів. Рівні повноти інформаційної множини, якою оперує

ринок (градація ступеня ефективності ринку, запропонована Ю. Фамою). Ступінь ефективності ринку та інвестиційна (справедлива) вартість цінних паперів. Здійснення аналізу цінних паперів в контексті сприйняття ступеня ефективності ринку.

Традиційні об'єкти інвестицій фінансових посередників. Боргові цінні папери. Класифікація боргових цінних паперів за типами емітентів. Характеристики боргових цінних паперів, що складають структуру їх дохідності. Пайові цінні папери (акції). Категорії акцій за рівнем дохідності та ризику.

Оцінка окремих фінансових інструментів за критеріями дохідності та ризику. Поняття очікуваної дохідності. Оцінка очікуваної дохідності (показники моди, медіани, математичного очікування). Поняття ризику фінансового інвестування. Класифікація ризиків. Ринковий (систематичний) ризик. Власний (несистематичний) ризик. Рейтинги цінних паперів, як незалежна оцінка ризику неплатежу по них. Оцінка ризику (показники варіації та середньоквадратичного відхилення).

Вибір цінного паперу. Напрями здійснення аналізу цінних паперів. Зміст фундаментального аналізу. Інформаційна основа фундаментального аналізу. База для порівняння, як найважливіший аспект фундаментального аналізу. Техніка фундаментального аналізу. Методи прогнозування «зверху-вниз» «знизу-вверх» та їх поєднання. Імовірнісне прогнозування. Економетричні моделі. Концепція технічного аналізу. Поведінкові стратегії, що використовуються у рамках технічного аналізу. інерційні та протилежно направлені стратегії. Стратегії змінної середньої та розриву лінії ринку. Методи візуалізації інформації, що застосовуються технічними аналітиками.

Тема 6. Формування інвестиційного портфеля та його перегляд.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: теоретичні основи портфельного інвестування. Поняття інвестиційного портфеля. Ключові проблеми портфельного інвестування (селективність, вибір часу операції, диверсифікація). Зміст «портфельної теорії» Г. Марковіца. Вимір очікуваної дохідності портфеля. Коваріація, кореляція дохідності фінансових інструментів та вимір ризику портфеля. Досяжна множина та ефективна множина. Практичне застосування поняття ефективної множини. Оптимальний портфель. Узагальнення «портфельної теорії» Г. Марковіца: включення до складу портфеля безризикових активів. Ефективна лінія ринку. Модель оцінки фінансових активів (САРМ). Вплив зміни ринкової дохідності на дохідність фінансового активу: коефіцієнт «бета». Несистематична дохідність фінансового активу: коефіцієнт «альфа». Ринкова лінія цінного паперу. Проблеми побудови ринкової лінії цінного паперу. Багатофакторні та арбітражні теорії ціноутворення.

Практика формування та управління інвестиційним портфелем. Інвестиційні стратегії (системи), які застосовуються для цілей формування та управління інвестиційними портфелями. Концепція пасивного управління. Проблеми вибору ринкового показника та співвідношення ринкового і безризикового компонентів. Концепція активного управління. Сучасні підходи до активного управління. Визначення активних та пасивних позицій інвестиційного портфеля. Переваги та недоліки пасивного та активного управління. Інвестиційний стиль (процес формування інвестиційного портфеля). Стиль вибору цінних паперів. Стиль розміщення активів. Стиль вибору груп цінних паперів. Фіксація ринку.

Перегляд портфеля цінних паперів. Причини втрати початково сформованим інвестиційним портфелем оптимальних параметрів. Зміст процедури перегляду портфеля цінних паперів (технологія перегляду портфеля). Склад та оцінка витрат, пов'язаних із здійсненням перегляду інвестиційного портфеля. Визначення доцільності перегляду портфеля цінних паперів з урахуванням операційних (трансакційних) витрат. Свопи та їх застосування для цілей перегляду інвестиційного портфеля.

Тема 7. Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем та результати діяльності фінансових посередників.

Основний зміст теми розкривається в питаннях: оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем. Поняття чистих активів. Оцінка дохідності інвестиційного портфеля. Здійснення правомірних порівнянь та використання для цього фондових індексів.

Поняття еталонного портфеля. Оцінка ризику інвестиційного портфеля (розрахунки значень загального та ринкового ризиків портфеля). Коефіцієнт ринкового ризику (апостеріорна «бета»). Оцінка дохідності з урахуванням ризику. Розрахунок параметрів апостеріорної ринкової лінії портфеля цінних паперів. Еталонна дохідність інвестиційного портфеля та історична «альфа». Однофакторні методи оцінки ефективності управління інвестиційним портфелем. Коефіцієнт «дохідність-мінливість» (Коефіцієнт Трейнора). Коефіцієнт «дохідність-розсіювання» (коефіцієнт Шарпа).

Результати діяльності фінансових посередників. Доходи фінансових посередників. Доходи від володіння фінансовими інструментами: дивіденди та проценти. Доходи від операцій з фінансовими інструментами (реалізований фінансовий результат). Доходи від зміни курсової вартості фінансових інструментів (нереалізований фінансовий результат). Інші доходи: премії, що стягуються з клієнтів, непередбачені доходи тощо. Витрати фінансових посередників. Класифікація витрат за функціональним призначенням. Витрати, пов'язані із залученням коштів клієнтів (пасивні операції). Витрати, пов'язані із вкладенням коштів і управлінням інвестиційним портфелем (активні операції). Витрати, пов'язані із організаційно-адміністративним забезпеченням діяльності фінансового посередника. Особливості формування та розподілу прибутку фінансових посередників.

Особливості оподаткування у сфері фінансового посередництва. Загальні підходи до оподаткування у сфері фінансового посередництва. Податкове стимулювання страхування життя та недержавного пенсійного забезпечення. Принцип відстрочення сплати податків з доходів застрахованих осіб та учасників системи недержавного пенсійного забезпечення. Принцип заохочення роботодавців у сфері соціального самозабезпечення населення. Принцип прозорості оподаткування фінансових посередників.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Роль фінансового посередництва в розвитку економіки	2	0,5
2	Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій	2	0,5
3	Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників	4	1
4	Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики	2	0,5
5	Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу	2	0,5
6	Формування інвестиційного портфеля та його перегляд	4	1
7	Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем та результати діяльності фінансових посередників	4	1
Усього годин		20	5

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Роль фінансового посередництва в розвитку економіки	2	0,5
2	Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій	2	0,5
3	Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників	4	1
4	Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики	2	0,5
5	Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу	2	0,5
6	Формування інвестиційного портфеля та його перегляд	4	1
7	Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем та результати діяльності фінансових посередників	4	1
Усього годин		20	5

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Роль фінансового посередництва в розвитку економіки	11	14
2	Місце фінансових посередників на ринку фінансових інвестицій	11	14
3	Інституційно-правові основи діяльності фінансових посередників	11	17
4	Організація інвестиційного менеджменту та вибір інвестиційної політики	11	14
5	Аналіз цінних паперів як етап інвестиційного процесу	12	15
6	Формування інвестиційного портфеля та його перегляд	12	18
7	Оцінка ефективності управління інвестиційним портфелем та результати діяльності фінансових посередників	12	18
Усього годин		80	110

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тематика наукових есе для виконання у змістовому модулі I

1. Становлення фінансового посередництва в Україні.
2. Право на здійснення операцій та законодавче регулювання договорів з надання фінансових послуг.
3. Обмеження щодо поєднання надання фінансових послуг.
4. Порядок укладання угоди про фінансові послуги.
5. Передумови виникнення фінансового посередництва. Попит і пропозиція фінансових фондів.
6. Роль та функції фінансового посередництва.
7. Особливості фінансового посередництва.
8. Вартість послуг фінансового посередництва та фактори, що на неї впливають.
9. Фінансові послуги як товари фінансового ринку.
10. Вплив мережі Інтернет на процеси інтернаціоналізації та глобалізації фінансових ринків.
11. Організаційні правила та умови початку діяльності фінансових установ.
12. Облік та звітність фінансових установ.
13. Порядок ліквідації фінансових установ.
14. Класифікація суб'єктів фінансового посередництва.
15. Взаємозв'язок систем класифікації суб'єктів фінансового посередництва.
16. Поняття фінансового посередництва.
17. Функції фінансових посередників.
18. Фінансове посередництво в системі інформаційного забезпечення інвесторів.
19. Структура та ознаки фінансового посередництва.
20. Вплив інвестиційних мотивів населення на інституційну спеціалізацію фінансових посередників.
21. Цілісний механізм фінансового посередництва в ринковій економіці.
22. Конкуренція у сфері фінансового посередництва.
23. Інституційна структура ринку фінансових послуг.
24. Виникнення та еволюція інституту посередництва.
25. Банківська система України та її роль у розвитку економіки на сучасному етапі.
26. Банки, як установи, що надають фінансові послуги і здійснюють фінансове посередництво.
27. Етапи становлення банківських посередництва.

28. Основні види небанківських фінансових інституцій.
29. Розвиток небанківських фінансових посередників в Україні.
30. Правові засади функціонування фінансових посередників в Україні та контролю за їх діяльністю.
31. Функції та взаємозв'язок окремих елементів інфраструктури фінансового ринку.
32. Вплив реєстраторської діяльності на фінансове посередництво.
33. Вплив депозитарної діяльності на фінансове посередництво.
34. Значення розрахунково-клірингової діяльності для розвитку фінансового посередництва.
35. Вплив діяльності інформаційно-аналітичних систем на ринок фінансових послуг.
36. Розвиток депозитарної діяльності в Україні.
37. Реєстраторська діяльність в Україні.
38. Розвиток біржового сегменту ринку цінних паперів в Україні.
39. ПФТС та її роль у розвитку фондового ринку в Україні.
40. Фондові індекси і рейтинги, особливості їх визначення і значення.
41. Фондові індекси в Україні.
42. Розвиток ринку рейтингових послуг в Україні.
43. Кредитні бюро: сутність, значення та розвиток в Україні.
44. Скорингові системи та їх застосування банками та іншими кредитними установами.
45. Коллекторські послуги: сутність та розвиток в Україні.

Тематика наукових есе для виконання у змістовому модулі 2

1. Функції фінансового посередництва на грошовому ринку.
2. Види і роль посередництва на ринку позичкового капіталу.
3. Функції посередництва на валютному ринку.
4. Значення фінансових посередників на фондовому ринку.
5. Місце та роль ринку послуг з управління ризиками в процесі руху фінансових активів.
6. Організація і особливості функціонування депозитного ринку.
7. Зарубіжний досвід організації депозитного ринку.
8. Сучасний стан депозитного ринку в Україні.
9. Мультивалютні депозити: сутність, особливості, розвиток в Україні.
10. Приватний банкінг: сутність, особливості, розвиток в Україні.
11. Короткострокове фінансування через фінансових посередників.
12. Операції з інструментами грошового ринку.
13. Банківські кредитні послуги.
14. Аналіз розвитку банківських кредитних послуг в Україні.
15. Банківський кредит (реферати за окремими видами банківського кредиту).
16. Кредитні брокери та їх роль на кредитному ринку. Розвиток кредитного брокериджу в Україні.
17. Іпотека та іпотечне кредитування.
18. Розвиток іпотечного кредитування в Україні.
19. Аналіз іпотечних програм банків України.
20. Розвиток споживчого кредитування в Україні.
21. Призначення та можливості комерційного, споживчого, державного, банківського, міжнародного кредиту.
22. Характеристика строкового, онкольного, контокорентного, іпотечного, ломбардного, фірмового, вексельного кредиту, факторингу та овердрафту.
23. Методи і принципи фінансування та кредитування капітальних вкладень комерційними банками.
24. Селенг. Особливості селенгової діяльності.
25. Здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземній валюті.
26. Розвиток ринку факторингових послуг в Україні.

27. Розвиток ринку ломбардних послуг в Україні.
28. Розвиток ринку послуг кредитних спілок в Україні.
29. Послуги «купівлі в групах» - сутність, принципи та розвиток в Україні.
30. Розвиток ринку лізингових послуг в Україні.
31. Каси взаємодопомоги та інші нетрадиційні способи взаємного кредитування, їх розвиток в Україні.
32. Організація та здійснення валюто обмінних операцій в Україні.
33. Види обслуговування емісійних операцій на фондовому ринку.
34. Емісійна діяльність держави на фондовому ринку.
35. Посередницькі послуги при вкладанні капіталу в цінні папери.
36. Біржові операції з цінними паперами.
37. Випуск облігацій державних позик та бюджетна політика держави.
38. Випуск та обіг депозитарних розписок.
39. Аналіз первинного ринку акцій в Україні та фінансових послуг на ньому.
40. Аналіз первинного ринку облігацій в Україні та фінансових послуг на ньому.
41. Послуги з IPO. Досвід українських компаній із здійснення IPO.
42. Особливості емісії сертифікатів фонду операцій з нерухомістю.
43. Особливості випуску звичайних іпотечних облігацій.
44. Аналіз сучасного стану ринку посередницьких послуг на ринку цінних паперів в Україні.
45. Розвиток ІСІ в Україні.
46. Порядок визначення вартості чистих активів ІСІ.
47. Розвиток недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
48. Розвиток трастових послуг в Україні.
49. Перейняття ризику страховими компаніями.
50. Хеджування ризиків за допомогою послуг фінансових посередників.
51. Перейняття валютного ризику фінансовими посередниками.
52. Авальний і акцептний кредит як інструмент управління ризиком.
53. Форфетування як інструмент управління ризиком.
54. Перейняття ризиків при гарантуванні кредитів фінансовими посередниками.
55. Перейняття інвестиційного ризику фінансовими посередниками.
56. Гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.
57. Основні завдання державного регулювання ринку фінансових послуг.
58. Органи державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.
59. Механізм державного регулювання ринку фінансових послуг.
60. Ліцензування діяльності фінансових установ.
61. Завдання та функції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
62. Повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
63. Структура центрального апарату Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
64. Саморегулювні організації фінансових посередників.
65. Захист прав споживачів фінансових послуг.
66. Взаємодія органів державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.
67. Регулювання діяльності фінансових посередників (реферати за окремими видами фінансових посередників).
68. Державне регулювання діяльності організаторів торгівлі на фінансовому ринку.
69. Державне регулювання діяльності учасників Національної Депозитарної системи (есе за окремими видами учасників).
70. Здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Роль фінансового посередництва в економічному розвитку в «теорії добробуту» А. С. Пігу.
2. Підприємницька місія фінансового посередництва в концепції інноваційного фінансування Й. А. Шумпетера.
3. Фінансовий фактор економічного зростання згідно «теорії фінансового поглиблення» (дослідження Р. Голдсмита та Р. Дж. Маккінона).
4. Концепція фінансових інновацій Дж. Герлі та Є. Шоу.
5. Ідея про необхідність подолання інституційних ризиків в «новій теорії фінансів» Дж. Стігліца та А. Вайса.
6. Фінансове посередництво як фактор структурних зрушень у роботах Р. Левіна та О. Галетовича.
7. Дослідження К. Маєра та В. Карліна щодо взаємозв'язку між типом фінансової системи та особливостями економічного зростання.
8. Макроекономічні та інституційні передумови розвитку фінансового посередництва.
9. Структура функцій фінансового посередництва.
10. Функції, які характеризують роль та значення фінансового посередництва для економіки у цілому (макроекономічний рівень).
11. Функції фінансового посередництва, як особливого виду економічної діяльності (мікроекономічний рівень).
12. Специфічні функції окремих груп фінансових посередників.
13. Розподіл інформації на ринку фінансового інвестування.
14. Вплив «асиметричної інформації» та «морального ризику» на інвестиційну діяльність.
15. Шляхи подолання проблеми нерівномірного розподілу інформації: державні вимоги щодо забезпечення інформацією інвесторів та інформаційне посередництво.
16. Фінансове посередництво як специфічний спосіб надання інформаційних послуг.
17. «Інвестиції» як економічна категорія, класифікація інвестицій, відмінності між фінансовими та реальними інвестиціями.
18. Поняття інвестиційного середовища та його елементи.
19. Фінансовий ринок як елемент інвестиційного середовища.
20. Фінансові інструменти як елемент інвестиційного середовища та їх класифікація.
21. Інфраструктура фінансового ринку як елемент інвестиційного середовища.
22. Посередницькі організації, їх класифікація за особливостями участі в операціях з фінансовими інструментами.
23. Організації, що забезпечують обслуговування обігу фінансових інструментів.
24. Класифікація фінансових посередників виходячи із особливостей їх функціонування.
25. Поняття інституційних інвесторів та їх місце на сучасних фінансових ринках.
26. Інвестиційні заощадження населення – визначальний фактор розвитку фінансового посередництва.
27. Зв'язок між інвестиційними заощадженнями, інвестиційними мотивами та інвестиційними цілями населення.
28. Структура інвестиційних мотивів населення та інституційна спеціалізація фінансових посередників
29. Цілісний механізм фінансового посередництва у ринковій економіці.
30. Конкуренція у сфері фінансового посередництва та інституційна диверсифікація.
31. Вплив типу фінансової системи країни на структуру фінансового посередництва.
32. Створення та розвиток організованих фінансових ринків – чинник еволюції інституту довірчого управління за Нового часу.
33. Недержавні пенсійні фонди, їх статус та предмет діяльності.
34. Класифікація недержавних пенсійних фондів.
35. Методи фінансування пенсійних виплат пенсійними фондами та види пенсійних рахунків.

36. Особливості інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів.
37. Страхові компанії зі страхування життя, їх статус та предмет діяльності.
38. Страхування життя: поєднання страхового та інвестиційного аспектів.
39. Резерви страхових виплат як джерело інвестиційних ресурсів.
40. Поняття спільного інвестування, діяльність зі спільного інвестування (на прикладі США).
41. Інститути спільного інвестування та їх види.
42. Порядок залучення та розміщення інвестиційних ресурсів закритими інвестиційними фондами.
43. Порядок залучення та розміщення інвестиційних ресурсів відкритими (взаємними) інвестиційними фондами.
44. Особливості діяльності інститутів спільного інвестування в країнах Європи.
45. Пенсійна реформа та започаткування діяльності з недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
46. Альтернативні механізми недержавного пенсійного забезпечення.
47. Статус недержавних пенсійних фондів та предмет їх діяльності.
48. Види недержавних пенсійних фондів: корпоративні, професійні та відкриті.
49. Організація управління недержавними пенсійними фондами.
50. Вкладники та учасники недержавних пенсійних фондів.
51. Пенсійні внески, пенсійні активи та пенсійні виплати.
52. Регулювання інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів та вимоги законодавства щодо диверсифікації пенсійних активів.
53. Порядок та форма організації формування резервів зі страхування життя.
54. Особливості інвестування коштів резервів зі страхування життя.
55. Учасники механізму спільного інвестування згідно Закону України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 р.
56. Класифікація інститутів спільного інвестування за організаційною формою.
57. Класифікація інститутів спільного інвестування за характером зобов'язань перед учасниками.
58. Кошти спільного інвестування та вимоги законодавства щодо їх диверсифікації.
59. Організація управління інвестиційним фондом.
60. Правовий статус та функції компанії з управління активами.
61. Поняття інвестиційного процесу та його основні етапи і їх зміст.
62. Інвестиційний менеджмент як процес управління та як управлінська структура.
63. Форми організації інвестиційного менеджменту.
64. Функції та групи персоналу інвестиційного менеджменту.
65. Загальні принципи інвестиційної політики: диверсифікація та ліквідність.
66. Класифікація інвестиційної політики за інвестиційними цілями.
67. Основи побудови взаємовідносин фінансових посередників з клієнтами (теорія агентства).
68. Поняття «оглядовості» дій агента, «оглядовість» як фактор захисту заощаджень клієнта фінансового посередника від інституційних ризиків.
69. Вплив на вибір інвестиційної політики фінансового посередника інвестиційної стратегії життєвого циклу індивідуальних інвесторів.
70. Теоретичні припущення щодо важливих з точки зору інвестора параметрів інвестиційного портфеля згідно «портфельної теорії» Г. Марковіца.
71. Правила максимізації дохідності та уникнення ризику.
72. Теоретико-імовірнісна формалізація понять очікувана дохідність та ризик інвестування.
73. Криві байдужості індивідуальних інвесторів.
74. Поняття толерантності ризику індивідуальних інвесторів, зміст та значення показника «гарантована еквівалентна дохідність».
75. Зміст аналізу цінних паперів як етапу інвестиційного процесу.
76. Гіпотеза про ефективність ринку цінних паперів.

77. Рівні повноти інформаційної множини, якою оперує ринок (градація ступеня ефективності ринку, запропонована Ю. Фамою).

78. Ступінь ефективності ринку та інвестиційна (справедлива) вартість цінних паперів.

79. Здійснення аналізу цінних паперів в контексті сприйняття ступеня ефективності ринку.

80. Боргові цінні папери та їх класифікація за типами емітентів.

81. Характеристики боргових цінних паперів, що складають структуру їх дохідності.

82. Пайові цінні папери (акції), категорії акцій за рівнем дохідності та притаманного ризику.

83. Поняття та вимір очікуваної дохідності фінансових інструментів.

84. Поняття ризику фінансового інвестування та його оцінка.

85. Класифікація ризиків, ринковий (систематичний) та власний (несистематичний) ризик.

86. Рейтинги цінних паперів, як незалежна оцінка ризику неплатежу по них.

87. Напрями здійснення аналізу цінних паперів.

88. Зміст фундаментального аналізу та його інформаційна основа.

89. База для порівняння, як найважливіший аспект фундаментального аналізу.

90. Техніка (методи та моделі) фундаментального аналізу.

91. Концепція технічного аналізу.

92. Поведінкові стратегії, що використовуються у рамках технічного аналізу.

93. Методи візуалізації інформації, що застосовуються технічними аналітиками.

94. Поняття інвестиційного портфеля та ключові проблеми портфельного інвестування (селективність, вибір часу операції, диверсифікація).

95. Зміст «портфельної теорії» Г. Марковіца (вимір очікуваної дохідності та ризику портфеля, визначення досяжної та ефективної множини, визначення параметрів оптимального портфеля).

96. Узагальнення «портфельної теорії» Г. Марковіца (включення до складу портфеля безризикових активів) та визначення ефективної лінії ринку.

97. Модель оцінки фінансових активів (CAPM).

98. Вплив зміни ринкової дохідності на дохідність фінансового активу: коефіцієнт «бета».

99. Несистематична дохідність фінансового активу: коефіцієнт «альфа»

100. Ринкова лінія цінного паперу та проблеми її побудови.

101. Багатофакторні та арбітражні теорії ціноутворення цінних паперів.

102. Інвестиційні стратегії (системи), які застосовуються для цілей формування та управління інвестиційними портфелями.

103. Концепція пасивного управління.

104. Проблеми вибору ринкового показника та співвідношення ринкового і безризикового компонентів для цілей побудови інвестиційного портфеля.

105. Концепція активного управління.

106. Переваги та недоліки пасивного та активного управління.

107. Інвестиційний стиль (процес формування інвестиційного портфеля).

108. Причини втрати початково сформованим інвестиційним портфелем оптимальних параметрів.

109. Перегляд портфеля цінних паперів як етап інвестиційного процесу (технологія перегляду портфеля).

110. Склад та оцінка витрат, пов'язаних із здійсненням перегляду інвестиційного портфеля.

111. Визначення доцільності перегляду портфеля цінних паперів з урахуванням операційних (трансакційних) витрат.

112. Свопи та їх застосування для цілей перегляду інвестиційного портфеля.

113. Поняття еталонного портфеля та здійснення правомірних порівнянь для оцінки ефективності управління інвестиційним портфелем.

114. Оцінка ризику інвестиційного портфеля (розрахунки значень загального та

ринкового ризиків портфеля), коефіцієнт ринкового ризику (апостеріорна «бета»).

115.Оцінка дохідності інвестиційного портфеля з урахуванням ризику.

116.Апостеріорна ринкова лінія портфеля цінних паперів.

117.Еталонна дохідність інвестиційного портфеля та історична «альфа».

118.Однофакторні методи оцінки ефективності управління інвестиційним портфелем: коефіцієнти «дохідність-мінливість» (Трейнора) та «дохідність-розсіювання» (Шарпа).

119.Доходи фінансових посередників та їх види.

120.Витрати фінансових посередників та їх класифікація за функціональним призначенням.

121.Особливості формування та розподілу прибутку фінансових посередників.

122.Загальні підходи до оподаткування у сфері фінансового посередництва.

123.Податкове стимулювання страхування життя та недержавного пенсійного забезпечення.

124.Принцип відстрочення сплати податків з доходів застрахованих осіб та учасників системи недержавного пенсійного забезпечення.

125.Принцип заохочення роботодавців.

126.Принцип прозорості оподаткування доходів фінансових посередників.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти протягом вивчення дисципліни відбувається за результатами тестування, розв'язання розрахунково-аналітичних завдань, обговорення конкретних ситуацій, а також у процесі контролю самостійної роботи.

Робоча програма передбачає застосування трьох форм контролю знань здобувачів вищої освіти:

- *поточний контроль* проводиться за кожною темою шляхом тестування, перевірки індивідуальних та колективних завдань, обговорення конкретних ситуацій, перевірки завдань для самостійної роботи, кожне з яких оцінюється за відповідними критеріями у балах.
- *модульний контроль* проводиться за певним блоком тем шляхом тестування, виконання контрольної роботи.
- *підсумковий контроль*. Формою підсумкового контролю *залік*.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти враховується їх таке ранжування:

I рівень знань. Здобувач вищої освіти володіє усім обсягом навчального матеріалу на теоретично-репродуктивному рівні

II рівень знань. Здобувач вищої освіти володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами

III рівень знань. Здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює власні думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань аудиторної і самостійної роботи

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фінансове посередництво» викладачем використовуються метод контролю у вигляді написання модуля.

12. Методичне забезпечення

1. Господарський кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
2. Земельний кодекс. Верховна Рада України; Кодекс України, Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
3. Конституція України. Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
4. Податковий кодекс. Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
5. Конституція України
6. Податковий кодекс України
7. Цивільний Кодекс України
8. Господарський Кодекс України
9. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»
10. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок»
11. Закон України «Про банки і банківську діяльність»
12. Закон України «Про заставу»
13. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»
14. Закон України «Про кредитні спілки»
15. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»
16. Закон України «Про Національний банк України»
17. Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом".
18. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.

13. Рекомендована література

Основна

1. Зимовець В. В., Зубик С. П. Фінансове посередництво. – К.: КНЕУ, 2004.
2. Тьюлз Р. Дж., Бредли Э. С., Тьюлз Т. М. Фондовый рынок. - 7-е изд. М.: Инфра-М, 2014.
3. Фабоцци Ф. Управление инвестициями. – М.: Инфра-М, 2015.

4. Шарп У., Александер Г., Бейли Дж. Инвестиции. - М.: Инфра-М, 2012.
5. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посібник / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
6. Фінансовий ринок : підручник / [М.А. Гапонюк, А.Є. Буряченко, Н.В. Дегтярьова та ін]; за заг. ред. проф. М.А. Гапонюка. - К.: КНЕУ, 2014. - 419 с.

Допоміжна

1. Барановський О. І. Сутність і функціональне призначення фінансового сектору національної економіки //Вісник Університету банківської справи. – 2017. – №. 2 (29). – С. 3-13.
2. Благун І. Інклюзія фінансового ринку в розвитку реального сектору економіки //Відповідальний за випуск. – 2017. – С. 59.
3. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент. - К.: МП «ИТЕМ» ЛТД «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед», 2012.
4. Венгуренко Т. Г., Мальчевська Р. С. Роль фінансового посередництва в розвитку економіки України //Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – №. 2 (2). – С. 87-90.
5. Єрмошенко М.М., Плужников І.О. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів. Навчальний посібник. – 2-е вид. – К.: НАУ, 2006. – 156 с.
6. Єрохін С.А. Інвестиційний бізнес в Україні. Підручник. К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2009. - 250 с.
7. Єрохін С.А. Ринок фінансових послуг. Підручник. К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2009, 400 с. (лист №1.4/18-Г – 2425 від 24.11.2008р).
8. Єрохін С.А. та ін. Фінансово-економічні механізми інноваційно-інвестиційного розвитку України. Колективна наукова монографія. - К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2008. - 252 с.
9. Кредитні спілки в Україні: основні засади діяльності. Навчальний посібник (друге видання, перероблене і доповнене, за ред. Оленчика А.Я.) - К.,УІРФР 2006
10. Леонов Д. А., Львовчкін С. В., Хоружий С. Г. Ринок фінансових послуг: парадигма євроінтеграції: монографія / ДВНЗ "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана"; Український ін-т розвитку фондового ринку / В.М. Федосов (наук.ред.). — К. : УІРФР, 2008. — 848с
11. Миловидов В. Д. Паевые инвестиционные фонды. - М.: Анкил, Инфра-М, 2012.
12. Миркин Я.М. Ценные бумаги и фондовый рынок. Профессиональный курс в Финансовой Академии при Правительстве РФ - М.: Издательство “Перспектива”, 1995.
13. Онищенко В. О., Завора Т. М. Ринок фінансових послуг: Навчальний посібник. – 2017.
14. Професійна діяльність ломбардів (за загальною редакцією Леонова Д.А.) Навчальний посібник - К.,УІРФР. 2006.
15. Романишин В.О., Уманців Ю.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навчальний посібник - К.: Атіка, 2005. - 480 с.
16. Четыркин Е.М. Пенсионные фонды.- М.: АРГО, 2009.
17. Швагер Д. Технический анализ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2009.
18. Штольте П. Инвестиционные фонды.- М.: Финстатинформ, 2006.
19. Campbell T.S. Money and capital markets. – Glenview (Ill) ets.: Scott, Foresman, 1988.
20. Eiteman D, Stonehill A., Moffett M. Multinational Business Finance – Sixth edition- Addison-Wesley Publishing Company –1992.
21. Elton E.,Gruber M. Modern portfolio theory and investment analysis.,4th ed.-N.Y., John Wiley & Sons,Inc.,1991.
22. Johnson H.J. Financial Institutions and Markets. A Global Perspective.-N.Y. ets.: McGraw-Hill,Inc.,1993.
23. Narayanan M. P. Debt Versus Equity Under Asymmetric Information // Journal of Financial&QuantitativeAnalysis. 1988. Vol. 23. P. 39-51.

14. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України www.minfin.gov.ua
2. Офіційний сайт Національного банку України www.bank.gov.ua
3. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду (МВФ) (The International Monetary Fund) www.imf.org
4. Офіційний сайт Міжнародного банку реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development) www.worldbank.org/ibrd
5. Офіційний сайт Української Асоціації Інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>.
6. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://smida.gov.ua/db/emitent>
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssms.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб www.fg.org.ua
10. Офіційний сайт Фондової біржі ПФТС www.pfts.com.ua
11. Офіційний сайт Української біржі www.ux.ua
12. Офіційний сайт Української фондової біржі www.ukrse.kiev.ua
13. Офіційний сайт Української національної іпотечної асоціації www.unia.com.ua